

PROTECȚIA MEDIULUI

Prezentarea de față are în vedere prevederile legale în vigoare la data de 31.03.2004

Legislație aplicabilă în domeniu

- Ordinul nr.1621/1995 al ministrului apelor, pădurilor și protecției mediului de autorizare a agenților economici ce desfășoară activități în legătura cu deșeurile, publicat în M.Of. nr. 295/21.12.1995
- Legea nr. 137/1995 a protecției mediului, republicată în M.Of. nr. 70/17.02.2000, modificată și completată de:
  - *Ordonanța de urgență a Guvernului 91/2002 pentru modificarea și completarea Legii protecției mediului nr. 137/1995, publicată în M.Of. 465/28.06.2002*
  - *Legea nr. 294/2003 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 91/2002 pentru modificarea și completarea Legii protecției mediului nr. 137/1995, publicată în M.Of. 505/14.07.2003*
- Ordinul nr.125/1996 al ministrului apelor, pădurilor și protecției mediului privind aprobarea procedurii de reglementare a activităților economice și sociale cu impact asupra mediului inconjurător, publicat în M.Of. nr. 73/11.04.1996
- Legea nr. 107/1996 privind protecția apelor, publicată în M.Of. nr. 244/08.10.1996
- Ordinul nr. 184/1997 al ministrului apelor, pădurilor și protecției mediului privind aprobarea procedurilor de realizare a bilanțului de mediu, modificat, publicat în M.Of. nr. 303 bis/06.11.1997
- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2000 privind regimul deșeurilor toxice, publicată în M.Of. nr. 283/22.06.2000 aprobată de Legea nr. 426/2001
- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 243/2000 privind protecția atmosferei, publicată în M.Of. nr. 633/06.12.2000 aprobată de Legea nr. 655/2001

- Ordonanța de urgență a Guvernului nr.16/2001 privind gestiunea deșeurilor industriale reciclabile, republicată în M.Of. nr. 104/07.02.2002
- Hotărârea Guvernului nr. 918/2002 privind stabilirea procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului și pentru aprobarea listei proiectelor publice sau private supuse acestei proceduri, publicată în M.Of. nr. 686/17.09.2002

Domeniul de aplicare al reglementărilor legale privind protecția mediului

Potrivit Legii nr.137/1995 republicată, cu modificările și completările ulterioare, protecția mediului constituie o obligație a tuturor persoanelor fizice și juridice.

În scopul îndeplinirii obligației de protecție a mediului, persoanele fizice și juridice:

- solicită și obțin avizul, acordul și/sau autorizația de mediu, potrivit legii;
- respectă condițiile acordului de mediu și/sau autorizației de mediu;
- realizează obligațiile de mediu la termenele stabilite prin avizul de privatizare;
- asistă persoanele împuternicite cu activități de inspecție, punându-le la dispoziție evidența măsurărilor proprii și toate celelalte documente relevante, și le facilitează controlul activităților ai căror titulari sunt și prelevarea de probe;
- asigură accesul persoanelor împuternicite la instalațiile tehnologice generatoare de impact asupra mediului, la echipamentele și instalațiile de depoluare a mediului, precum și în spațiile sau în zonele potențial generatoare de impact asupra mediului;
- realizează măsurile impuse anterior de persoanele împuternicite cu inspecția;
- se supun ordinului de încetare temporară sau definitivă a activității;
- suportă costul pentru repararea prejudiciului și înlătură urmările produse de acesta, restabilind condițiile anterioare producerii prejudiciului;
- asigură sisteme proprii de supraveghere a instalațiilor și proceselor tehnologice și pentru analiza și controlul poluanților pe raza de incidență a activităților desfășurate și evidența rezultatelor, în scopul

- prevenirii și evitării riscurilor tehnologice și eliberărilor accidentale de poluanți în mediu și raportează lunar rezultatele supravegherii mediului autorității competente pentru protecția mediului;
- informează autoritățile competente și populația, în caz de eliminări accidentale de poluanți în mediu sau de accident major;
  - adoptă soluții adecvate pentru mediu la propunerea proiectelor sau activităților noi, precum și pentru modificarea celor existente;
  - nu degradează mediul natural sau amenajat prin depozitări necontrolate de deșeuri de orice fel.

Titularii activităților nominalizate în zonele cu risc înalt de poluare sunt obligați să încheie polițe de asigurare pentru daune.

Autorități publice cu atribuții în domeniul protecției mediului

Autorități publice cu atribuții în acest domeniu sunt: Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale, Administrația Fondului de Mediu, Garda Națională de Mediu, Ministerul Sănătății, Ministerul Economiei și Comerțului, Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, Ministerul Apărării Naționale, consiliile locale și județene.

Autorizarea activităților economice și sociale cu impact asupra mediului

Persoanele fizice sau juridice, care desfășoară sau intenționează să desfășoare una din activitățile cu impact asupra mediului sunt obligate să solicite eliberarea acordului și/sau autorizației de mediu.

Precizare

Activitățile economice și sociale cu impact asupra mediului sunt:

- activitățile privind fabricarea, introducerea pe piață, utilizarea, depozitarea temporară sau definitivă, transportul intern, eliminarea, manipularea, precum și introducerea și scoaterea din țară a substanțelor și preparatelor chimice periculoase;
- gestionarea deșeurilor;
- activitățile legate de producerea, comercializarea și/sau utilizarea îngrășămintelor chimice și produselor de uz fitosanitar
- activitățile în domeniul nuclear;

- activitățile de recoltare, capturare și/sau de achiziție și comercializare pe piața internă a plantelor și animalelor din flora și fauna salbatică, terestră și acvatică, sau a unor părți ori produse ale acestora, în stare vie, proaspătă ori semiprelucrată;
- activitățile de gestionare și protecție a resurselor de apă și a ecosistemelor acvatice;
- activitățile ce pot avea impact asupra atmosferei;
- activități ce pot avea impact asupra solului, a subsolului și a ecosistemelor terestre;
- activitățile ce pot avea impact asupra așezărilor umane.

Autoritățile publice pentru protecția mediului aplică proceduri diferite, după caz, de emitere a avizului, acordului sau a autorizației de mediu, în funcție de impactul asupra mediului al proiectelor și activităților supuse procedurii de autorizare.

1. Avizul de mediu

Solicitarea și obținerea avizului de mediu sunt obligatorii în cazul în care titularii de activități urmează să deruleze sau să fie supuși unei proceduri de: vânzare a pachetului majoritar de acțiuni, vânzare de active, fuziune, divizare, concesionare, dizolvare urmată de lichidare, conform legii.

Avizul de mediu este **valabil pentru o perioadă de 2 ani de la data emiterii**, în cazul în care nu intervin modificări ale condițiilor în care a fost emis sau a folosit scopului pentru care a fost emis.

2. Acordul de mediu

Legea prevede obligativitatea solicitării și obținerii acordului de mediu pentru proiecte publice sau private de investiții noi ori de modificare a celor existente, inclusiv pentru proiecte de dezafectare, aferente activităților cu impact asupra mediului.

Pentru obținerea acordului de mediu proiectele publice sau private care pot avea impact semnificativ asupra mediului, prin natura, dimensiunea sau localizarea lor, sunt supuse, conform deciziei autorității competente pentru protecția mediului, **evaluării impactului asupra mediului**. Proiectele publice sau private supuse evaluării impactului asupra mediului sunt prevăzute în Anexa nr. 1 la H.G. nr. 918/2002.

Acordul de mediu este valabil pe toată perioada punerii în aplicare a proiectului, dar își pierde valabilitatea dacă lucrările de investiții pentru care a fost eliberat nu încep în maximum 2 ani de la data emiterii. Autoritățile

competente pentru protecția mediului controlează respectarea condițiilor impuse în acordul de mediu.

3. Autorizația de mediu

Solicitarea și obținerea autorizației de mediu sunt obligatorii atât pentru desfășurarea activităților existente, cât și la începerea activităților noi, numai pentru acele activități stabilite prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului.

Procedura obținerii autorizației de mediu

În vederea obținerii autorizației de mediu *activitățile existente care nu sunt conforme cu normele și reglementările de mediu în vigoare* sunt supuse, conform deciziei autorității competente pentru protecția mediului, unui **bilanț de mediu**. Bilanțul de mediu se solicită, conform deciziei autorității competente pentru protecția mediului, inclusiv în cazul derulării procedurilor de vânzare a pachetului majoritar de acțiuni, de vânzare de active, de fuziune, de divizare, de concesiune, de dizolvare urmată de lichidare.

Efectuarea bilanțului de mediu de către titularul activității este obligatorie în scopul stabilirii obligațiilor și costurilor privind refacerea calității mediului în zona de impact a activităților desfășurate pe amplasament.

Pe baza bilanțului de mediu și a propunerii de program pentru conformare, prezentate de titularul activității, autoritatea competentă pentru protecția mediului emite autorizația de mediu.

Valabilitatea autorizațiilor de mediu este de cel mult 5 ani.

Precizare

Pentru activitățile existente care nu întrunesc condițiile de autorizare autoritatea competentă pentru protecția mediului dispune efectuarea bilanțului de mediu în termen de maximum un an de la data constatării neîndeplinirii acestor condiții și negociază cu titularul activității programul pentru conformare, pe baza concluziilor și recomandărilor din bilanțul de mediu.

Revizuirea avizului/acordului/autorizației de mediu

Apariția unor elemente noi cu impact asupra mediului, necunoscute la data emiterii avizului, acordului și a autorizației de mediu, atrage revizuirea acestora.

În acest caz se poate cere și refacerea evaluării impactului asupra mediului sau a bilanțului de mediu.

Suspendarea, anulare acordului și a autorizației de mediu

Acordul și autorizația de mediu se suspendă pentru nerespectarea prevederilor acestora sau ale programelor pentru conformare, după o somație prealabilă, cu termen.

Suspendarea se menține până la eliminarea cauzelor, dar **nu mai mult de 6 luni**.

În cazul în care, după expirarea termenului de suspendare, autoritatea competentă pentru protecția mediului constată că nu s-au s-au îndeplinit condițiile stabilite în somație, va dispune anularea acordului și autorizației de mediu, după caz, și oprirea execuției proiectului sau încetarea activității.

Dispozițiile de suspendare, precum și cele de încetare a proiectului sau activității sunt executorii.

Litigiile generate de eliberarea, revizuirea, suspendarea avizului, acordului sau autorizației de mediu se soluționează potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 29/1990, cu modificările și completările ulterioare.

Mediatizarea proiectelor și activităților supuse procedurii de autorizare

Legea prevede obligația mediatizării proiectelor și activităților pentru care se solicită aviz, acord, respectiv autorizație de mediu.

Această obligație revine titularului, iar mediatizarea se va face pe baza evaluării impactului asupra mediului, sub îndrumarea autorităților pentru protecția mediului.

Consultarea publicului este obligatorie în cazul eliberării acordurilor și autorizațiilor de mediu.

Precizare

Sunt exceptate proiectele și activitățile din domeniul apărării, ordinii publice și siguranței naționale, precum și activitățile comerciale sau industriale, a căror mediatizare se face potrivit reglementărilor specifice referitoare la respectarea caracterului de confidențialitate.

Emiterea autorizației de mediu în vederea funcționării comercianților

Emiterea autorizației de mediu în vederea funcționării comercianților este reglementată prin Procedura de autorizare din 2002 a activităților cu impact asupra mediului înconjurător aprobată prin H.G. nr. 573/2002.

Autorizația de mediu se emite de autoritatea competentă în a cărei rază teritorială și competență se află sediul social și/sau sediile secundare ale comerciantului, respectiv autoritatea publică pentru protecția mediului.

Procedura de autorizare se stabilește în funcție de impactul activității asupra mediului.

După impactul asupra mediului, activitățile sunt încadrate după cum urmează:

- a) **activități cu impact nesemnificativ;** pentru astfel de activități nu se emit autorizații de mediu. Pentru aceste activități solicitanții vor prezenta doar declarații pe propria răspundere; în acest caz nu se percep taxe și tarife;
- b) **activități cu impact redus asupra mediului;** aceste activități nu sunt supuse unei proceduri specifice de autorizare sau pentru care nu este necesară efectuarea unui bilanț de mediu în vederea emiterii autorizației de mediu. În vederea încadrării corecte a acestor activități solicitanții vor depune o fișă de prezentare a activității;
- c) **activități cu impact semnificativ asupra mediului;** aceste activități sunt supuse unei proceduri integrate de autorizare sau pentru a căror autorizare este necesară efectuarea unui bilanț de mediu. În vederea autorizării, în această categorie sunt incluse, de asemenea, dar sunt exceptate de la realizarea bilanțului de mediu, activitățile noi pentru care emiterea acordului de mediu a avut la bază un studiu de evaluare a impactului asupra mediului. În vederea încadrării corecte a acestor activități solicitanții vor depune o fișă de prezentare a activității.

Evaluarea inițială a solicitării de reglementare

Pe baza declarației pe propria răspundere sau, după caz, a fișei de prezentare a activității formulate și înaintate de către comerciant, autoritatea competentă pentru protecția mediului stabilește, în funcție de impactul asupra mediului al activității supuse autorizării, una dintre următoarele **alternative de continuare a procedurii:**

- a) nu se emite autorizație de mediu pentru activitățile cu impact nesemnificativ asupra mediului;
- b) se aplică procedura simplificată de autorizare de mediu pentru activitățile cu impact redus asupra mediului;
- c) se emite autorizație de mediu prin aplicarea procedurii complete de autorizare de mediu pentru proiectele sau activitățile cu impact semnificativ asupra mediului.

Emiterea autorizației de mediu

În vederea obținerii autorizației solicitantul va depune la Biroul unic cererea de înregistrare, în care se vor înscrie atât datele de identificare a sediului social și a sediilor secundare, cât și activitățile pe care urmează să le desfășoare efectiv în aceste sedii, codificate în conformitate cu nomenclatorul CAEN.

Perioada de valabilitate a autorizației de mediu

Durata de valabilitate a autorizației de mediu este de 5 ani dacă în această perioadă nu intervin schimbări care să afecteze condițiile stabilite prin autorizație. Autoritățile publice competente pentru protecția mediului verifică și vizează anual situația conformării.

Autorizația va fi anulată de autoritatea publică competentă pentru protecția mediului în situația în care, comerciantul nu mai îndeplinește condițiile de funcționare pentru care a fost autorizat.

Comerciantul are obligația reluării, prin Biroul unic, a procedurilor de obținere a autorizațiilor care au fost anulate, după înlăturarea situațiilor care au impus măsura anulării, cu plata taxelor și tarifelor aferente.

Răspunderea pentru activități care afectează mediul

Încălcarea dispozițiilor legale privitoare la protecția mediului atrage răspunderea civilă, penală sau contravențională.

Răspunderea pentru prejudiciul cauzat prin poluare (***răspunderea civilă***) are o funcție reparatorie și caracter adesea obiectiv, fiind independentă de existența sau inexistența culpei titularului activității poluante.

Prejudiciul se apreciază prin prisma efectului negativ cuantificabil asupra sănătății omului, bunurilor, mediului în sine, produse de poluanți, activități dăunătoare, dezastre. Reparațiile în natură fiind în genere imposibile, regula în aceasta materie o reprezintă reparațiile prin echivalent bănesc.

Răspunderea contravențională este angajată fără raportare la întinderea prejudiciului și vinovație. Întinderea prejudiciului are însă importanță sub aspectul cuantumului amenzii. În România, spre deosebire de alte state în a căror legislație nu se prevăd plafoane maxime ale amenzilor, legea prevede un astfel de plafon, reactualizabil. În prezent, cuantumul

amenziile variază între 5.000.000 lei și 45.000.000 lei pentru persoanele fizice și între 25.000.000 lei și 225.000.000 lei pentru persoanele juridice.

În ceea ce privește ***răspunderea penală***, constatarea și cercetarea infracțiunilor se fac din oficiu de către organele de urmărire penală, conform competențelor legale.